

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET ELEKTROTEHNIKE, RAČUNARSTVA I
INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJA OSIJEK

PRAVILNIK
O ZAŠTITI OD POŽARA

Osijek, siječanj 2024.

Na temelju članka 21. Zakona o zaštiti od požara („Narodne novine“ br. 92/10. i 114/22.), a u skladu s člankom 3. Pravilnika o sadržaju općeg akta iz područja zaštite od požara („Narodne novine“ br. 116/11.), Dekan Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek prof. dr. sc. Tomislav Matić dana 31. siječnja 2024. godine donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Izrazi koji se u ovom Pravilniku koriste za osobe u muškom rodu su neutralni i odnose se na muške i ženske osobe.

Članak 2.

Ovim Pravilnikom razrađuju se pojedine odredbe Zakona o zaštiti od požara („Narodne novine“ br. 92/10. i 114/22.) (u daljnjem tekstu: Zakon), propisa donesenih na temelju Zakona, kao i drugih zakona i propisa čijim se pojedinim odredbama uređuju pitanja od značaja za sprječavanje požara i drugih nesreća te gubitak ili oštećenje sredstava za rad i zaštita života i zdravlja ljudi.

Radni i pomoćni prostori Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijeka nisu razvrstane s obzirom na ugroženost od požara, sukladno Pravilniku o razvrstavanju građevina, građevinskih dijelova i prostora u kategoriju ugroženosti od požara („Narodne novine“ br. 62/94. i 32/97.).

Pravilnikom zaštite od požara utvrđuju se mjere zaštite od požara na građevinama i prostorima koji se nalaze na lokacijama:

- Osijek, Kneza Trpimira 2B
- Osijek, Cara Hadrijana 10b
- Osijek, Bios: Ul. Josipa Jurja Strossmayera 341

Članak 3.

Ovim Pravilnikom uređuju se:

- temeljne odredbe u svezi provedbe i unapređivanja zaštite od požara,
- ustrojstvo i način rada službe zaštite od požara,
- broj, naziv radnog mjesta i stručna sprema osoba zaduženih za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara,
- obveze i odgovornosti vezano uz provedbu mjera zaštite od požara,
- obveze i odgovornosti osoba s posebnim ovlastima i odgovornostima u provedbi mjera zaštite od požara,
- način obavljanja unutarnje kontrole provedbe mjera zaštite od požara, te ovlaštenja, obveze i odgovornosti za obavljanje unutarnje kontrole,

- način upoznavanja djelatnika s opasnostima i općim mjerama zaštite od požara na radnom mjestu prilikom stupanja na rad ili promjene radnog mjesta, odnosno prije obavljanja određenih radova i radnji od strane drugih osoba, te vođenja evidencije o tome,
- način osposobljavanja djelatnika za rukovanje priručnom opremom i sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara, periodične provjere znanja i vođenja evidencije o tome,
- način osposobljavanja djelatnika za rad na radnim mjestima s povećanim opasnostima za nastanak i moguće posljedice od požara ili tehnološke eksplozije, prije stupanja na rad, periodične provjere znanja i vođenja evidencije o tome,
- službe i osobe zadužene za održavanje u ispravnom stanju opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara sa opisom zaduženja,
- službe i osobe zadužene za održavanje u ispravnom stanju sustava za upravljanje i nadziranje sigurnog odvijanja tehnološkog procesa, te drugih instalacija i uređaja čija neispravnost može prouzročiti požar i tehnološku eksploziju,
- službe i osobe zadužene za razradu postupaka i poduzimanje odgovarajućih organizacijskih i tehničkih mjera zaštite od požara u slučajevima privremenog povećanog požarnog rizika,
- kretanje i ponašanje na prostorima ugroženim od požara ili tehnološke eksplozije,
- ustrojstvo motrenja, javljanja i uzbunjivanja o opasnostima od požara,
- mjere zabrane i ograničenja iz zaštite od požara te prostorije i prostori na koje se one odnose,
- postupanje djelatnika u slučaju nastanka požara,
- druge mjere zaštite od požara sukladno vlastitim planovima i potrebama,
- prijelazne i završne odredbe.

Članak 4.

Sastavni dio ovog Pravilnika su i sljedeći prilozi:

PRILOG I

- rješenje o razvrstavanju u kategoriju ugroženosti od požara (nedostaje – građevina nije razvrstana);

PRILOG II

- odluka o imenovanju odgovorne osobe za provođenje mjera zaštite od požara na Fakultetu

PRILOG III

- raspored vatrogasnih aparata;

PRILOG IV

- plan i program održavanja redovitih pregleda vatrogasnih aparata;

PRILOG V

- drugi provedbeni planovi zaštite od požara (Plan evakuacije i spašavanja).

Članak 5.

Projektna dokumentacija, razne analize, nalazi i mišljenja, uvjerenja, svjedodžbe, upisnici i druge isprave iz područja zaštite od požara pohranjuju se u zbirku isprava.

Isprave iz stavka 1. ovog članka pohranjuju se i čuvaju u Tajništvu Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek.

Članak 6.

Sustav zaštite od požara i tehnoloških eksplozija obuhvaća norme ponašanja radnika i trećih osoba za vrijeme rada, kretanja i zadržavanja u građevinama i na prostoru Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek, kao i tehničke normative, norme i upute u svezi građevina, pogona i drugih sredstava rada i uređaja za dojavu i gašenje požara.

Zaštita od požara obuhvaća skup mjera i radnji, normativne, upravne, organizacijske, tehničke, obrazovne, propagandne naravi utvrđene Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave i ovim Pravilnikom, čijim se izborom i primjenom postiže veći stupanj zaštite od požara.

Članak 7.

Svaki radnik dužan je provoditi mjere zaštite od požara na svom radnom mjestu i mjestu rada na način kako je utvrđeno Zakonom, podzakonskim aktima, odlukama tijela jedinica lokalne uprave i samouprave, ovim Pravilnikom i drugim posebnim u putama, upozorenjima i/ili zabranama.

Obveze provođenja mjera zaštite od požara utvrđene stavkom 1. ovog članka odnose se na sve osobe koje se po bilo kojoj osnovi nalaze u prostorima Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek radi privremenog ili povremenog obavljanja posla te radi obavljanja posla po posebnom ugovoru.

Radnici drugih poduzeća koji obavljaju određene radove za Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek u njezinim prostorijama i prostorima dužni su provoditi mjere zaštite od požara prilikom obavljanja tih radnji i držati se naredbi i naputaka Odgovorne osobe za zaštitu od požara.

III/ USTROJSTVO I NAČIN RADA SLUŽBE ZAŠTITE OD POŽARA**Članak 8.**

Zakonom o zaštiti od požara (članak 20. stavak 5.) na Fakultetu elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek, za poslove zaštite od požara zadužena je Odgovorna osoba za zaštitu od požara.

Članak 9.

Poslove odgovorne osobe za zaštitu od požara može obavljati osoba koja ima najmanje zvanje vatrogasac ili završeno srednjoškolsko obrazovanje u programu gimnazije ili srednjoškolsko strukovno obrazovanje u četverogodišnjem trajanju, te položen stručni ispit.

Članak 10.

Posebne obveze Odgovorne osobe za zaštitu od požara su:

- udaljiti svakog radnika koji pri obavljanju poslova ne provodi ili ne primjenjuje mjere zaštite od požara;
- u slučaju neizravne opasnosti za nastanak požara s Dekanom dogovoriti otklanjanje opasnosti odnosno nedostataka, ili ako se to ne može, dogovoriti se o privremenom prekidu rada dok te opasnosti postoje;
- izvijestiti Dekana o svakom nastalom požaru ili mogućoj opasnosti za nastanak i širenje požara;
- vodi brigu o potrebi postavljanja odgovarajuće opreme i sredstava za gašenje požara na pojedinim radnim mjestima, kao i o njihovoj ispravnosti, redovitosti njihova pregleda i ispitivanja u propisanim vremenskim rokovima;
- vodi brigu o osposobljavanju radnika iz zaštite od požara;
- vodi brigu o potrebi postavljanja znakova sigurnosti (zabrana, upozorenja, obveza i informacija) u prostorima Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek i njihovoj ispravnosti i uočljivosti.

III. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA**Članak 11.**

U cilju otklanjanja uzroka nastajanja požara, spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom u građevinama, građevinskim dijelovima kao i na prostorima oko njih, i ostalim prostorima, primjenjuju se mjere zaštite od požara koje se odnose na:

- projektiranje i izvođenje radova na adaptaciji i/ili rekonstrukciji na postojećim građevinama i građevinskim dijelovima, odnosno projektiranje i izgradnju novih građevina i građevinskih dijelova, kao i izgradnju privremenih, te ugradnju uređaja i opreme u njima;
- izvođenje i održavanje raznih instalacija (elektroinstalacija, plinskih, gromobranskih, ventilacijskih, toplinskih, kanalizacijskih, za transport tekućina i sl.) tako da ne predstavljaju opasnost od požara;
- skladištenje i čuvanje zapaljivih tekućina i plinova, eksplozivnih, otrovnih i drugih opasnih tvari u za to izgrađenim građevinama ili na prostorima;
- postavljanje upozorenja, uputa, informacija i oznaka zabrana (o pušenju, unošenju otvorene vatre, zavarivanju i sl.);
- održavanje čistoće u građevinama i njihovim dijelovima, odnosno uklanjanje otpadaka i drugih zapaljivih tvari, na za to određena mjesta;
- označavanje i održavanje ulaza, izlaza, prolaza i protupožarnih putova unutar građevina i prostora oko njih za prilaz, odnosno prolaz vatrogasnih vozila;
- uporabu uređaja za grijanje i njihovo održavanje, kao i druge mjere zavisno od postojećih opasnosti;
- opskrbljenost građevina i građevinskih dijelova hidrantima, vatrogasnim aparatima i drugom propisanom opremom i uređajima za gašenje požara.

Članak 12.

Prilikom određivanja mjera zaštite od požara koriste se postojeći zakonski i tehnički propisi i mjere zaštite (osnovne mjere zaštite od požara), a ostale mjere zaštite od požara reguliraju se ovim Pravilnikom kojim se propisuju posebne mjere zaštite od požara.

1. Osnovne mjere zaštite od požara**Članak 13.**

Pod osnovnim mjerama zaštite od požara prema ovom Pravilniku smatraju se građevinske mjere zaštite od požara, mjere zaštite od požara na plinskim i električnim uređajima i instalacijama, mjere zaštite od požara na sustavu zaštite od djelovanja munje (gromobranskim instalacijama), te mjere zaštite od požara na instalacijama ventilacije i grijanja i dr.

1.1. Građevinske mjere zaštite od požara**Članak 14.**

Pod građevinskim mjerama zaštite od požara smatra se svaka građevinska aktivnost prilikom adaptacije i/ili rekonstrukcije ili gradnje čiji je cilj:

- zaštita radnika i osoba koje se nalaze u građevini i građevinskim dijelovima,
- sprečavanje širenja požara - lokaliziranje (prvenstveno izvan područja građevine i njenih dijelova),
- očuvanje vrijednosti i dobara u građevini i građevinskim dijelovima,
- očuvanje same građevine i njenih dijelova.

Članak 15.

Građevinske mjere zaštite od požara treba provoditi prilikom adaptacije i/ili rekonstrukcije ili gradnje nove građevine ili dijela građevine.

Članak 16.

Građevinske mjere zaštite od požara sastoje se i od pregleda postojećeg stanja građevine i njenih dijelova, materijala i konstrukcije u određenim rokovima, te izvođenje građevinskih radova po dokumentaciji za koju je dana suglasnost.

1.1.1. Vatrogasni pristupi**Članak 17.**

Vatrogasni pristupi su čvrste površine koje svojim parametrima (širina, radijus, nosivost i dr.) omogućavaju da vatrogasna i spasilačka vozila s opremom dođu do ugroženih građevina radi spašavanja ljudi i gašenja požara.

Vatrogasni pristupi izvode se tako da omogućavaju kretanje vatrogasnih vozila vožnjom unaprijed i da podnose osovinski pritisak od 100 kN.

Vatrogasni pristupi moraju biti:

- vidljivo označeni sukladno hrvatskim normama,
- stalno prohodni u svojoj punoj širini.

Vatrogasni pristupi projektiraju se i izvode prema Pravilniku o uvjetima za vatrogasne pristupe (Narodne novine broj 35/94, 55/94 i 142/03)

1.1.2. Izlazi i izlazni putovi

Članak 18.

Cjelokupan prostor na hodnicima, stubištima i drugim evakuacijskim putovima mora uvijek biti slobodan i nezakrčen.

Nagazna površina na izlazima i izlaznim putovima ne smije imati nikakva mehanička oštećenja, napuknuća te ne smije biti neravna niti imati nagle promjene visina.

Podne obloge, tepisi, tepisoni kao i mobilni prekrivači moraju biti izrađeni od samogasivog materijala i dobro pričvršćeni na podlogu. Oštećeni dijelovi podnih obloga moraju se u cijelosti zamijeniti.

Članak 19.

Na izlazima i izlaznim putovima namijenjenim za evakuaciju, smjer izlaza mora biti vidljivo označen natpisom i strjelicom (standardnim simbolima) tako da su vidljivi i danju i noću.

Osvjetljenje oznaka za evakuaciju može zamijeniti i izrada tih oznaka na fluorescentnoj podlozi.

Plan evakuacije i spašavanja radnika i ostalih osoba određeno je Zakonom o zaštiti na radu (članak 55. NN 71/14, 118/14, 94/18, 96/18),

Članak 20.

Putovi evakuacije moraju biti izvedeni i smješteni tako da vode nezavisno na otvoren siguran prostor dovoljno prostran da se osobama koje sudjeluju u evakuaciji omogući odmicanje od građevine te brzo i sigurno napuštanje tog prostora.

Najveća dužina puta evakuacije osoba do sigurnog prostora može iznositi 23 m, odnosno 40m u prostorima bez ugrađenog sustava za automatsku dojavu i gašenje požara.

Vrata na putovima evakuacije moraju biti izvedena tako da se mogu otvarati u namjeravanom smjeru evakuacije.

Rukohvati i ograde na stubištu moraju biti stabilno pričvršćeni za konstrukciju građevine.

1.1.3. Otvori u zidovima

Članak 21.

Sva vrata u građevini ili građevinskom dijelu moraju se lako zatvarati i otvarati.

Sva vrata se moraju otvarati u smjeru izlaska (evakuacije) a na vratima se ne smije mijenjati smjer otvaranja niti se smiju privremeno ili stalno ukloniti.

Ako su vrata ostakljena, staklo na njima ne smije biti napuknuto ili razbijeno.

Članak 22.

Prozori predviđeni za otvaranje moraju se lako otvarati i zatvarati s poda (ventus ili sličnim uređajima).

Prozorska stakla ne smiju biti napuknuta ili razbijena.

1.1.4. Zidovi, stupovi i stropovi

Članak 23.

Sve preinake na zidovima mogu se obavljati samo na temelju dobivene suglasnosti na tehničku dokumentaciju od nadležne inspekcije kada se radi o rekonstrukciji ili gradnji nove građevine za koju treba odgovarajući upravni akt o dozvoli građenja ili suglasnosti Odgovorne osobe za zaštitu od požara za ostale slučajeve.

Oštećenje na zidovima (pukotine, otpadanje) potrebno je popraviti. Popravak je potrebno izvršiti materijalom istih protupožarnih karakteristika kao i prijašnji.

U blizini zidova ili pregrada od gorivog materijala ne smiju se postavljati naprave za zagrijavanje niti drugi izvori topline.

Članak 24.

Ukupna otpornost građevine i požarna otpornost pojedinih građevinskih konstrukcija utvrđuje se hrvatskim normama.

Požarni zidovi namijenjeni su sprečavanju širenja požara iz jedne prostorije u drugu.

Požarni zidovi se izgrađuju od negorivog materijala i moraju imati određeni stupanj vatrootpornosti. Otvori u požarnim zidovima smanjuju njihovu vatrootpornost.

Zaštitne obloge požarnih zidova trebaju cijelom površinom prekrivati zid, ne smiju imati oštećenja, pukotine i odvajati se od zida.

U požarnim zidovima ne smiju se ostavljati nezaštićeno naknadno probijeni otvori. Ako se kroz njih provodi instalacija ili sl., treba otvor zatvoriti odgovarajućim vatrootpornim materijalom.

U požarnim zidovima ne smiju se naknadno činiti oslabljenja kako im se ne bi mjestimično smanjila otpornost na požar (smanjenje debljine zida).

Članak 25.

Zaštitni premazi, ako su se počeli ljuštiti ili otpadati, trebaju se obnoviti.

Premazi se ne smiju stavljati na stare premaze već se površina mora prije očistiti.

Pregled zidova i stupova mora se obavljati barem jedanput u godini, požarnih zidova svakih šest mjeseci, a mjesta prolaza instalacija kroz požarne zidove svaka tri mjeseca.

Članak 26.

Za drvene međukatne konstrukcije sa zaštitnom oblogom i premazom protiv gorenja, potrebno je kontrolirati stanje obloge. Takva obloga ne smije se djelomično uklanjati radi ovješnja uređaja, rasvjetnih tijela i sl., kao i radi provođenja instalacija.

Kod međukatnih konstrukcija koje imaju veću otpornost na požar (namjena im je sprečavanje širenja požara po vertikali) ne smiju se ostavljati nezaštićeni otvori. U takvom slučaju svi se međuprostori moraju brtviti odgovarajućim vatrootpornim materijalom.

Na stropove evakuacijskih putova ne smiju se postavljati dekoracije i gorive obloge ili izrađivati spušteni stropovi s gorivim oblogama.

Zaštitne obloge i premazi moraju cijelom površinom prekrivati strop, ne smiju imati oštećenja, pukotine, i biti odvijeni od stropne površine.

Sve stropove, odnosno, međukatne konstrukcije treba pregledavati jedanput godišnje, a obloge kod stropova međukatnih konstrukcija čija je svrha sprečavanje širenje požara po vertikali, svakih šest mjeseci.

Članak 27.

Svi podovi bez obzira na kakvu su međukatnu konstrukciju postavljeni ne smiju imati nezaštićene otvore. Svaki otvor ili oštećenje u podu radi izvođenja bilo kakvih radova mora se odmah dovesti u prijašnje stanje. Otvori za provođenje instalacija moraju biti zabrtvljeni vatrootpornim materijalom.

Pregled podova obavlja se jedanput godišnje, a poklopci otvora i eventualnih otvora svakih šest mjeseci.

1.1.5. Pokrovi i krovista**Članak 28.**

Pri izgradnji ili rekonstrukciji krovista mora se provoditi sljedeće:

- krovista u pravilu trebaju biti puna, izvedena od negorivog materijala;
- gorive materijale na krovistu potrebno je koristiti u minimalnim količinama;
- kroviste mora pratiti požarni sektor tako da se njime ne može proširiti požar iz jednog sektora u drugi; radi toga treba se izvesti na granici požarnih sektora produžetke

požarnih zidova iznad krovišta ili s obje strane granice sektora izvesti potpuno negoriv dio krovišta;

- konstrukcija krovišta mora imati optimalnu otpornost protiv požara a najmanje 30 min, što se kod neotpornih konstrukcija postiže protupožarnim premazima.

Članak 29.

Krovni pokrivači moraju biti neoštećeni (bez mehaničkih oštećenja).

Ako je krovište izvedeno s određenom otpornosti protiv požara, nosive krovne konstrukcije i pokrivači ne smiju se popravljati s gorivim materijalom.

U prostoru tavana ne smiju se ostavljati niti držati nikakvi gorivi materijali niti predmeti koji mogu uzrokovati požar.

Na sve dijelove ravnih krovišta mora biti omogućen pristup barem jednim metalnim penjalicama.

1.1.6. Dimnjaci

Članak 30.

Vratašca dimnjaka moraju se izvesti iz čvrstog i negorivog materijala, s okvirom koji mora biti dobro pripasan otvoru i bez mogućnosti propuštanja dima.

Vratašca se stavljaju u pravilu u podrumu i na tavanu. Pristup do vratašca mora uvijek biti slobodan.

Zidovi zidanih dimnjaka u tavanским prostorijama ili potkrovlju i iznad njega moraju biti bez oštećenja (pukotina).

Pregled tavanских prostora, te dimnjaka treba obaviti prije početka loženja i nakon završetka sezone loženja.

1.1.7. Prometnice i prilazi

Članak 31.

Pristupne ceste i požarni putovi moraju biti stalno održavani glede sposobnosti za promet vozila tako:

- da se na njima ne obavljaju nikakvi građevinski radovi dok nije osiguran drugi pristup do građevina,
- da nisu zakrčeni vozilima,
- da su opskrbljeni odgovarajućom signalizacijom i znakovima.

Potrebno je osigurati da je na prostoru oko građevina omogućen pristup nadzemnim ili podzemnim hidrantima.

Članak 32.

U cilju sprečavanja širenja i prenošenja požara s jedne građevine na drugu, te radi osiguranja mogućnosti intervencije u slučaju požara mora se osigurati slobodan prostor oko njih. Na tom prostoru ne smije se skladištiti privremeno odlagati različite predmete ili uređaje, parkirati i sl.

1.2. Mjere zaštite od požara na električnim instalacijama i uređajima**Članak 33.**

U glavnom razvodnom ormaru kao i u ostalim razvodnim ormarićima u pojedinim prostorijama moraju biti postavljene jednopolne sheme električnih instalacija sa svim potrebnim podacima.

Članak 34.

Za isključenje električne energije nakon završenog rada ili u slučaju hitne potrebe (požar i sl.) na odgovarajućim mjestima izvode se električne sklopke.

Članak 35.

Zabranjeno je upotrebljavati krpane, neispravne ili predimenzionirane električne osigurače kao i postavljati provizorne električne instalacije.

Topljivi osigurači i automatske sklopke moraju biti tako dimenzionirani da se vodovi ne mogu pregrijavati.

Kraj svakog osigurača i sklopke moraju se postaviti oznake kojem strujnom krugu pripada osigurač i sklopka.

Izmjenu električnih osigurača ili druge poslove na električnim instalacijama i uređajima mogu obavljati samo zaduženi i ovlašteni električari.

Zamjena osigurača mora se obavljati samo originalnim ulošcima.

Ispitivanje električne instalacije vrši se u rokovima sukladno Tehničkom propisu za niskonaponske električne instalacije (Narodne novine broj 5/10), a nađene nedostatke treba odmah ukloniti.

Članak 36.

Razvodni ormari moraju se izvesti tako da odgovaraju uvjetima koji vladaju u pojedinim prostorijama gdje su postavljeni.

Prostor oko razvodnih ormara mora uvijek biti slobodan. Razvodni ormari moraju biti zaključani kako bi se onemogućio pristup neovlaštenim osobama.

Razvodni ormari moraju biti tako izvedeni da pri isključenju električne energije ostanu uključena trošila za nužnu rasvjetu i napajanje uređaja za komunikacije (telefoni). Prilikom nestanka napona iz mreže, ta se trošila trebaju automatski napajati iz pomoćnog izvora.

Članak 37.

Električne instalacije i trošila moraju biti tako izvedeni i održavani da mjesta gdje se koriste ne predstavljaju opasnost od požara.

Članak 38.

O svakom obavljenom pregledu i ispitivanju električnih instalacija i uređaja ispitivač je dužan izdati pisani nalog iz kojeg će biti vidljivo koji su nedostaci prilikom pregleda utvrđeni i što se treba učiniti da se ukloni nedostatak glede zaštite od požara.

Električne instalacije i uređaji moraju se stalno održavati sukladno propisanim normama i odredbama propisa za određene elektro uređaje i instalacije.

Članak 39.

Za provedbu i kontrolu navedenih mjera odgovorna je Odgovorna osoba za zaštitu od požara.

1.3. Mjere zaštite od požara na sustavu zaštite od djelovanja munje (gromobranskim instalacijama)**Članak 40.**

Na građevinama treba biti postavljen Sustav zaštite od djelovanja munje sukladno Tehničkom propisu za sustave zaštite od djelovanja munje na građevinama (Narodne novine broj 87/08 i 33/10).

Sustav zaštite od djelovanja munje mora biti izveden, održavan i postavljen tako da se spriječi svaka mogućnost nastanka požara zbog atmosferskog pražnjenja.

O sustavu zaštite od djelovanja munje mora postojati tehnička dokumentacija.

Članak 41.**ODRŽAVANJE SUSTAVA ZAŠTITE OD MUNJE**

- Održavanje sustava mora biti takvo da se tijekom trajanja građevine očuvaju njegova tehnička svojstva i ispunjavaju zahtjevi određeni projektom građevine i ovim Propisom, te drugi bitni zahtjevi koje građevina mora ispunjavati u skladu s posebnim propisom.
- Održavanje sustava koji je izveden ili se izvodi u skladu s prije važećim propisima mora biti takvo da se tijekom trajanja građevine očuvaju njegova tehnička svojstva i ispunjavaju zahtjevi određeni projektom građevine i propisima u skladu s kojima je sustav izveden.

- Održavanje sustava podrazumijeva:
 - redovite preglede sustava, u vremenskim razmacima i na način određen projektom građevine, ovim Propisom i/ili posebnim propisom donesenim u skladu s odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji,
 - izvanredne preglede sustava nakon kakvog izvanrednog događaja ili po zahtjevu inspekcije,
 - izvođenje radova kojima se sustav zadržava ili vraća u stanje određeno elektrotehničkim projektom građevine i ovim Propisom odnosno propisom u skladu s kojim je sustav izveden.
- Ispunjavanje propisanih uvjeta održavanja sustava dokumentira se u skladu s projektom građevine te:
 - izvješćima o pregledima i ispitivanjima sustava
 - zapisnicima o radovima održavanja,

Učestalost redovitih pregleda u svrhu održavanja sustava provode se sukladno zahtjevima iz projekta građevine, ali ne rjeđe od razdoblja navedenih u Tehničkom propisu

O svakom pregledu mora se sastaviti zapisnik u koji se unose vrijednosti koje su utvrđene pregledom i mjerenjem i iz njega mora biti razvidno da li je instalacija ispravna i koje je popravke potrebno obaviti, a nađene nedostatke treba odmah ukloniti.

Članak 42.

Za provedbu i kontrolu navedenih mjera odgovorna je Odgovorna osoba za zaštitu od požara.

1.4. Mjere zaštite od požara na plinskim instalacijama i trošilima

Članak 43.

Skladištenje, držanje i uporaba zapaljivih plinova obavlja se sukladno Zakonu o zapaljivim tekućinama i plinovima (Narodne novine broj 108/95 i 56/10), propisima donijetim na temelju zakona, tehničkim normama i uputama proizvođača.

Članak 44.

Rad s plinskom instalacijom mogu obavljati radnici koji su osposobljeni za rad na siguran način s plinom.

Ispitivanje plinskih instalacija mora se obaviti u roku i na način određen propisima i uputama proizvođača.

Ispitivanje nepropusnosti plinskih instalacija obavlja se prema članku 9. Zakona o zapaljivim tekućinama i plinovima (Narodne novine broj 108/95 i 56/10).

Članak 45.

Priključak plinske instalacije na distributivnu mrežu može se obavljati preko regulacijskog kompleta s brojilom.

Na glavnom dovodu mora postojati brzo zatvarajući ventil za isključenje cjelokupne instalacije plina.

Na svakom ogranku plinske mreže za dijelove ili cjelokupne građevine mora postojati na vanjskoj strani građevine zaporni ventil za isključenje plina u slučaju kvara ili požara.

Ispred svakog plinskog trošila pored zapornog organa na trošilu mora postojati poseban ventil za odvajanje plinskog trošila s razvodne plinske mreže u slučaju potrebe (popravak, isključivanje trošila na kraće ili duže vrijeme i sl.).

Članak 46.

Plinska instalacija mora biti obojana žutom bojom, radi lakšeg raspoznavanja.

Pristup do ventila za isključenje plinske instalacije mora uvijek biti slobodan i pristupačan. Plinska instalacija mora biti zaštićena od korozije, prekomjernog zagrijavanja i svih drugih kemijskih i mehaničkih oštećenja.

Članak 47.

Svaki uočeni kvar na razvodnoj mreži, kontrolnim instrumentima, zapornim i regulacijskim armaturama, sigurnosnim elementima, trošilima i drugo, mora rukovatelj trošila i svaka druga osoba koja uoči kvar, odmah prijaviti neposrednom rukovoditelju i obustaviti rad s trošilom.

Održavanje i nadziranje ispravnosti može se povjeriti samo osposobljenim osobama tvrtke ili ovlaštenim tvrtkama.

Članak 48.

Za provedbu i kontrolu navedenih mjera odgovorna je Odgovorna osoba za zaštitu od požara.

1.5. Mjere zaštite od požara u voznom parku**Članak 49.**

Svako motorno vozilo mora se prije početka svake vožnje pregledati obzirom na opasnosti od požara i to:

- je li spremnik s gorivom ispravan i dobro zatvoren,
- jesu li ispravne električne instalacije,
- jesu li ispravni i čvrsto spojeni cjevovodi pogonskog goriva,
- je li ispravan sustav za odvod produkata sagorijevanja,
- postoji li u vozilu odgovarajući vatrogasni aparat.

Članak 50.

Prilikom garažiranja vozač mora provoditi ove mjere:

- izvršiti pregled kabine, te izbaciti opuške cigareta i šibica, masne krpe i druge otpatke,
- garažni prostor očistiti od eventualno odbačenih krpa i drugih otpadaka,
- ključeve od vozila ostavljati u vozilu ili na za to predviđenom mjestu da se u slučaju požara vozila mogu lagano ukloniti,
- prijaviti neposrednom rukovoditelju sve nedostatke i kvarove, da se isti mogu otkloniti prije ponovnog korištenja.

Članak 51.

Za provedbu navedenih mjera odgovoran je vozač motornog vozila.

Za kontrolu navedenih mjera odgovoran je Voditelj voznog parka.

1.6. Mjere zaštite od požara u skladišnim i arhivskim prostorima**Članak 52.**

U skladišnim i arhivskim prostorima mora se voditi računa o načinu skladištenja i odlaganju materijala i roba, o unutarnjim prometnicama glede zakrčenosti istih, te o dostupnosti sredstvima za dojavu i gašenje požara (ručni i prijenosni vatrogasni aparati, hidranti i sl.) koja moraju biti uvijek vidljiva i lako dostupna.

Članak 53.

Za provedbu i kontrolu navedenih mjera odgovoran je arhivar.

1.7. Mjere zaštite od požara kod držanja zapaljivih tekućina kod korisnika**Članak 54.**

Držanje zapaljivih tekućina u posudama kod korisnika mora se obavljati na način i na mjestu kako je predviđeno Pravilnikom o zapaljivim tekućinama (Narodne novine broj 54/99), uputom proizvođača, prema mjesnim uvjetima.

Posude se nakon uporabe moraju držati zatvorene.

Članak 55.

Nedopustivo je držanje zapaljivih tekućina:

- u prolazima i prilazima za pješake i vozila,
- u stubištima,
- u hodnicima i predvorjima,
- na tavanima stambenih kuća, bolnica, uredskih i sličnih zgrada, kao i u njihovim krovnim prostorima,
- u radnim prostorijama,
- u točionicama i prostorijama za goste.

Članak 56.

Hermetički zatvorene posude sa zapaljivim tekućinama I. i II. skupine moraju se u pogonima, radionicama, laboratorijima, ljekarnama i sl. držati u posebno za to izrađenim kovinskim ormarima, s tim da ukupna količina zapaljivih tekućina u tim posudama ne smije biti veća od 200 litara.

Kovinski ormar mora imati nepropusne spojeve, prag na vratima visine najmanje 10 cm, bravu i provjetravanje s izlazom na otvoreni prostor.

Kovinski ormar mora biti udaljen najmanje 5 m od otvorenog plamena i najmanje 2 m od gorivih dijelova građevinske konstrukcije i drugih zapaljivih tvari.

Kovinski ormari moraju sadržavati pogonske upute koje sadrže postupke i mjere za siguran rad i sprječavanje nastanka požara i eksplozija za svaki dio tehnološkog procesa sa zapaljivim tekućinama, postupke gašenja odnosno sprečavanja nastanka i širenja požara, koji su prilagođeni tehnološkim odnosno mjesnim uvjetima.

Vrata, drugi pokretni dijelovi te police kovinskih ormara moraju biti osigurani od iskrenja, galvanski povezani i kao cjelina uzemljeni.

Kovinski ormari mogu se stavljati u promet kao tipski samo temeljem pozitivnog mišljenja Ministarstva unutarnjih poslova u sjedištu.

Članak 57.

Za provedbu i kontrolu navedenih mjera odgovorna je Odgovorna osoba za zaštitu od požara.

1.8. Mjere zaštite od požara u administrativnim i drugim pomoćnim prostorijama**Članak 58.**

U uredskim i drugim pomoćnim prostorijama moraju se primjenjivati ove mjere zaštite od požara:

- zagrijavanje uredskih i pomoćnih prostorija provoditi isključivo radijatorima centralnog grijanja ili, prema potrebi, priznatim uređajima i aparatima za zagrijavanje prostorija;
- hodnik se mora održavati slobodan i nezakrčen, da bi bio u svakom momentu prolaz ljudi slobodan;
- čišćenje podova ili drugih predmeta ne smije se vršiti sa lakozapaljivim tekućinama, nego samo s prikladnim nezapaljivim preparatom;
- unošenje lakozapaljivih tekućina u uredske i druge pomoćne prostorije je zabranjeno;
- onemogućiti upotrebu bilo kakvih električnih rešoa i peći, sa otvorenim spiralama;
- ne odbacivati goruće i tinjajuće otpatke ili žigice u košare za papir, kao i iza stolova, ormara i drugih upaljivih predmeta.

Članak 59.

Nakon završenog rada u uredskim i pomoćnim prostorijama, čistačica ili druga osoba, koja zadnja iz njih izlazi mora provoditi sljedeće mjere zaštite od požara:

- otpadni papir i smeće odnijeti iz prostorije na određeno mjesto, pa u tu svrhu čistačice moraju imati na raspolaganju limene posude sa poklopcem;

- pomoću prekidača isključiti električnu struju u prostorijama i to za osvjjetljenje, za priključak za električna trošila, kao što su računala, osim posebno označenih stalno uključenih trošila;
- zatvoriti glavna ulazna vrata ili vrata na hodniku.

2. Ostale mjere zaštite od požara

Članak 60.

Pušenje nije dozvoljeno u prostoriji Fakulteta sukladno Zakonu o zaštiti na radu (Narodne novine broj 71/14, 118/14, 94/18, 96/18) i Zakon o ograničavanju uporabe duhanskih i srodnih proizvoda (Narodne novine broj 45/17, 114/18).

Na radnim sastancima zabranjeno je pušenje.

Zabranjuje se pušenje na prostoru koji je udaljen manje od 20 metara od ulaza u zgradu Fakulteta.

Zabranjeno je odbacivati opuške ili šibice, osim u pepeljare i sl.

Članak 61.

Zapaljive tekućine ne smiju se bacati ili ispuštati u odvodnu kanalizacijsku mrežu.

Lakozapaljive tekućine ne smiju se upotrebljavati za odmašćivanje, pranje i čišćenje predmeta.

Članak 62.

Rad s otvorenim plamenom (aparatom za zavarivanje, rezanje i lemljenje) može se obavljati u prostorijama građevine ili drugim prostorima tek nakon pisanog odobrenja i naređenih mjera koje se moraju poduzeti prije toga.

Članak 63.

Prilikom izgradnje građevina, rekonstrukciji građevina, nabavke novih materijala, uređaja, aparata, instalacija i sl. mora se voditi računa da se dobiju odgovarajuća odobrenja, dozvole i suglasnosti nadležne inspekcije.

Članak 64.

Uporaba izgrađene ili rekonstruirane građevine, nabavljenog uređaja ili postrojenja i instalacija, može se dozvoliti samo ako su prethodno pribavljena službena odobrenja od nadležnih organa (uporabna dozvola).

Članak 65.

Prilikom nabavke strojeva i uređaja za rad mora se obvezno pribaviti tehnička dokumentacija, atesti, garancije, uputstva i dr. Atesti, tehnička dokumentacija, garancije i dr. moraju se čuvati na određenom mjestu sa drugom dokumentacijom, kao trajni dokumenti.

Članak 66.

Za sve izvedene instalacije (vodovod i kanalizacija, hidrantska mreža, plinske instalacije, sve električne instalacije, gromobrane i dr.), u adaptiranim, rekonstruiranim i novo izgrađenim građevinama moraju se pribaviti dokumenti o njihovoj ispravnosti (atesti, zapisnici, izvještaji, protokoli o ispitivanju i sl.), a u skladu svih propisanih pravila za pojedine instalacije.

Navedena dokumentacija mora se čuvati na jednom mjestu sa ostalom dokumentacijom građevine, kao trajni dokumenti.

IV. NAČIN OBAVLJANJA UNUTARNJE KONTROLE PROVEDBE MJERA ZAŠTITE OD POŽARA, TE OVLAŠTENJA, OBVEZE I ODGOVORNOSTI ZA OBAVLJANJE UNUTARNJE KONTROLE**1. Obveze Odgovorne osobe za zaštitu od požara****Članak 67.**

Odgovorna osoba za zaštitu od požara je osnovni organizator i nositelj cjelokupnih poslova iz područja zaštite od požara na svim građevinama, građevinskim dijelovima i prostoru Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek i na svim radnim mjestima.

Radi unapređivanja zaštite od požara i povećanje sigurnosti imovine u Fakultetu elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek, Odgovorna osoba za zaštitu od požara savjetuje Dekana glede potrebitih financijskih ulaganja u cilju provedbe mjera zaštite od požara propisanih zakonom, podzakonskim aktima, prihvaćenim pravilima tehničke prakse.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara sudjeluje u programu osposobljavanja i obuke radnika za rukovanje opremom i sredstvima za gašenje požara, organizira osposobljavanje i obuku, te vodi evidenciju o tome.

Članak 68.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara pri obavljanju kontrole i nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara i eksplozija, neposredno priopćava rezultate Dekanu i unosi ih u redovna tromjesečna izvješća.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara surađuje s drugim poduzećima, znanstvenim institucijama, profesionalnim i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama i nadležnim inspekcijama radi unapređivanja zaštite od požara na Fakultetu elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek.

Članak 69.

Kad Odgovorna osoba za zaštitu od požara utvrdi da pojedini prostor, dio građevine ili građevina ne zadovoljava sigurnosne uvjete glede zaštite od požara za daljnji rad, dužan je o tome pismeno izvijestiti Dekana.

Svaki radnik dužan je odmah prijaviti Odgovornoj osobi za zaštitu od požara svaki veći poremećaj ili uočenu opasnost ili nastanak požara

Članak 70.

Prilikom obavljanja nadzora nad provedbom mjera zaštite od požara utvrđenih zakonom, podzakonskim aktima, ovim Pravilnikom i uputama, Odgovorna osoba za zaštitu od požara ima pravo:

- udaljiti radnika s radnog mjesta ako svojim postupkom neposredno ugrožava sigurnost imovine (unositi otvorenu vatru u požarno ili eksplozivno ugrožen prostor, obavlja zavarivanje u ugroženom prostoru bez dozvole ili dodatnih mjera sigurnosti i sl.), te o tom izvijestiti Dekana;
- narediti prekid obavljanja svakog posla ili radnje kojom se neposredno ugrožava sigurnost imovine ili život i zdravlje radnika i osoba;
- obaviti provjeru znanja radnika glede rukovanja s aparatima i opremom za gašenje požara, a onog koji pokaže nepoznavanje uputiti na dodatnu obuku;
- utvrđeno neprovođenje propisanih mjera zaštite od požara prijaviti Dekanu.

Članak 71.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara obavlja sljedeće poslove u smislu unutarnje kontrole:

- kontrolu provedbe internih pravilnika i općih akata te uputa za siguran rad (zaštita od požara);
- kontrolu kretanja, zadržavanja i rada pojedinaca i vanjskih izvođača radova, te izdavanje potrebnih dozvola za kretanje i rad u ugroženim prostorima;
- kontrolu izvršenih rekonstrukcija ili adaptacija u građevinama glede provođenja mjera zaštite od požara;
- sudjeluje u kupovini i razmještanju opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara koja se nabavlja za Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek;
- kontrolu provođenja mjera zaštite od požara na radnim mjestima;
- prati primjenu propisa i normi iz područja zaštite od požara te sudjeluje u izradi novih ili predlaganju promjena postojećih;
- surađuje u izradi akata, uputa, projekata iz područja zaštite od požara;
- vodi brigu o servisiranju i ispitivanju uređaja i sredstava za gašenje požara;
- čuva propisanu tehničku i drugu dokumentaciju, te vodi propisane evidencije.

2. Obveze Dekana

Članak 72.

Dekan je obavezan osigurati provođenje mjera zaštite od požara, posebno u svrhu odobravanja novčanih sredstava za zaštitu od požara u okviru godišnjeg plana rada za tekuće održavanje.

Dekan je obavezan osigurati sredstva i opremu za zaštitu od požara i novčana sredstva za provođenje propisanih i zapovjednih mjera zaštite od požara.

Prema potrebi a najmanje dvaput godišnje razmatra stanje zaštite od požara na Fakultetu elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek.

3. Obveze Neposrednih rukovoditelja

Članak 73.

Neposredni rukovoditelji (u daljem tekstu: Voditelji) odgovorni su da se prije početka i za vrijeme izvršenja radnih zadataka provodi mjere zaštite od požara i eksplozije.

Članak 74.

Voditelji obavljaju kontrolu i nadzor glede primjene propisnih i naređenih mjera zaštite od požara na radnim mjestima i prostorima građevine za koje su zaduženi. Ako su uočeni veći nedostaci, sastavlja se pismeni prijedlog i određuju se rokovi za njihovo otklanjanje.

Za nesmetan pristup vatrogasnoj opremi i sredstvima za gašenje požara odgovorni su Voditelji.

Članak 75.

Voditelji su dužni upoznati svakog radnika prije rasporeda za samostalno obavljanje poslova i ranih zadataka s opasnostima od požara i eksplozije, te mjerama zaštite na tom radnom mjestu ili tehnološkom procesu.

Svakog radnika nakon premještaja s jednog na drugo radno mjesto, te nakon izmjene tehnološkog procesa i radnog postupka, Voditelji moraju upoznati s opasnostima od požara i eksplozije i provedbom odgovarajućih mjera zaštite.

Voditelji su odgovorni da na radnim mjestima gdje postoje opasnosti za nastanak i širenje požara rade radnici koji su stručno osposobljeni za takve poslove i koji su osposobljeni iz područja zaštite od požara.

Članak 76.

Posebne dužnosti Voditelja su:

- udaljiti svakog radnika koji pri obavljanju poslova ne provodi i ne primjenjuje mjere zaštite od požara;
- nakon završetka rada, prije odlaska iz radnih prostora, provjeriti da li su poduzete potrebne mjere zaštite od požara;
- prekinuti rad na radnom mjestu ili tehnološkom procesu, sredstvu rada i u radnoj okolini ako utvrdi da postoji izravna opasnost za nastanak i širenje požara ili se poslovi i radni postupci izvode na način suprotan pravilima zaštite od požara;
- u slučaju neizravne opasnosti za nastanak požara, s Odgovornom osobom za zaštitu od požara dogovoriti otklanjanje opasnosti odnosno nedostataka, ili ako se to ne može, dogovoriti se o privremenom prekidu rada dok te opasnosti postoje;
- izvijestiti Odgovornu osobu za zaštitu od požara o svakom nastalom požaru ili mogućoj opasnosti za nastanak i širenje požara;
- u slučaju neizvršavanja obveza u primjeni i provedbi mjera zaštite od požara pokreće stegovni postupak za utvrđivanje povrede radne dužnosti protiv radnika koji tu obvezu ne izvršava na svom radnom mjestu ili radnoj prostoriji.

4. Obveze radnika u provedbi mjera zaštite od požara

Članak 77.

Obveze radnika u provedbi mjera zaštite od požara i eksplozija su:

- poduzimati, provoditi i pridržavati se propisanih mjera zaštite od požara na radnom mjestu i u radnom prostoru;
- upoznati se s odredbama ovog Pravilnika prije stupanja na rad i samostalnog obavljanja poslova na radnom mjestu;
- prije rasporeda na drugo radno mjesto upoznati se s propisanim i drugim mjerama zaštite od požara u svezi s novim poslovima na tom radnom mjestu;
- tijekom rada i nakon završetka radnog vremena, stalno pratiti rad, funkcioniranje i ispravnost strojeva, uređaja, instalacija i drugih sredstava u radnom prostoru i svaki kvar ili neispravnost, koja bi mogla biti uzrokom nastanka požara, odmah prijaviti Odgovornoj osobi za zaštitu od požara;
- držati se oznaka, upozorenja i naputaka za zaštitu od požara koje su postavljene na radnom mjestu i u radnom prostoru Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek;
- pri obavljanju posla i rukovanju s opasnim tvarima (zapaljive, korozivne, otrovne i sl.) spriječiti njihovo prolijevanje, curenje, prosipanje i istjecanje po radnim površinama;
- brinuti se da na svom radnom mjestu pristup bude slobodan i moguć, kako bi se nesmetano koristila oprema i sredstva za gašenje požara i otklonile posljedice;
- odbiti rad na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije ako nisu osigurane mjere za zaštitu od požara i eksplozije;
- aktivno sudjelovati u gašenju požara na građevinama i njihovim dijelovima na Fakultetu elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek;
- čuvati i pažljivo se odnositi prema opremi i sredstvima za gašenje požara, te prema oznakama sigurnosti ovješanim i nalijepljenim u prostorima Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek.

5. Odgovornost zbog nepoštovanja propisanih i naređenih mjera zaštite od požara

Članak 78.

Za neosiguravanje novčanih sredstava za provođenje zakonom i podzakonskim aktima propisanih, naređenih, te ovim Pravilnikom određenih mjera zaštite od požara i eksplozije odgovoran je Dekan.

Za provedbe obveza iz područja zaštite od požara, postupak za utvrđivanje odgovornosti i izricanje mjera za Neposredne rukovoditelje i Odgovornu osobu za zaštitu od požara isti je kao za radnike na pojedinim radnim mjestima u djelokrugu njegove radne prostorije, pogona ili dijela procesa.

Članak 79.

Dekan, Neposredni rukovoditelji i Odgovorna osoba za zaštitu od požara čine lakšu povredu radne obveze iz zaštite od požara i eksplozija u slučajevima neizvršavanja obveza koje su propisane za sve radnike i kada ne obavljaju svoje posebne poslove iz

područja zaštite od požara, pa zbog toga može nastati ili je nastala manja materijalna šteta na imovini.

Dekan, Neposredni rukovoditelji i Odgovorna osoba za zaštitu od požara čine težu povredu obveza iz zaštite od požara u slučajevima neizvršavanja obveza iz zaštite od požara koje su propisane za sve radnike i kada ne obavljaju svoje posebne poslove iz zaštite od požara, pa je zbog toga nastupila veća materijalna šteta za imovinu i lakše li teže tjelesne ozljede djelatnika.

Članak 80.

Lakše povrede radne obveze iz područja zaštite od požara i eksplozija su:

- ne sudjelovati u gašenju požara i sprečavanju širenja požara ako su njime nastale manje materijalne štete nakon požara;
- nemarno ili nesavjesno obavljati obveze u svezi sa zaštitom od požara, ako nije izazvan požar ili eksplozija, ili je nastala manja materijalna šteta;
- neprijaviti Odgovornoj osobi za zaštitu od požara pojavu koja može prouzročiti nastanak požara ili eksplozije;
- nemarno ili nesavjesno ponašati se prema opremi i sredstvima za gašenje požara;
- odbiti rad duži od radnog vremena u slučaju kada se to iz preventivnih razloga zaštite od požara zahtijeva;
- raditi na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije unatoč spoznaji da nisu osigurane mjere zaštite od požara.

Članak 81.

Teže povrede radne obveze iz područja zaštite od požara i eksplozija su:

- ne sudjelovati u gašenju požara i sprečavanju nastanka širenja požara ako su nastale veće štete nakon požara, odnosno ako su uzrokovane lakše posljedice po zdravlje i život radnika i/ili imovinu;
- nemarno ili nesavjesno obavljati radne obveze iz zaštite od požara čijim postupkom je uzrokovan požar ili eksplozija pa je došlo do lakše posljedice po radnike i/ili imovinu;
- raditi na radnom mjestu s povećanim opasnostima od požara i eksplozije unatoč spoznaji da nisu osigurane mjere zaštite od požara, zbog čega je nastupila lakša posljedica za život i zdravlje radnika i/ili imovinu;
- neopravdano odbiti izvršiti pojedine odluke, instrukcije i naputke iz zaštite od požara koje je donio Odgovorna osoba za zaštitu od požara, a zbog čega je došlo do požara i eksplozije s lakšim posljedicama po život i zdravlje radnika i/ili imovinu;
- ne prijaviti Odgovornoj osobi za zaštitu od požara pojavu (kvar i sl.) koja može prouzročiti požar ili eksploziju, ako je time nastala lakša posljedica za život i zdravlje radnika i/ili imovinu;
- ne držati se propisa i pravila iz zaštite od požara na radnim mjestima s povećanim opasnostima od požara, sukladno ovom Pravilniku o zaštiti od požara ako je time učinjena lakša posljedica za život i zdravlje radnika i/ili imovinu;
- odbiti rad duži od punog radnog vremena u slučaju nastanka i gašenja požara ili u slučaju spašavanja imovine nakon gašenja požara ako je time nastala lakša posljedica za život i zdravlje radnika i/ili imovinu.

Članak 82.

Zbog povreda radne obveze iz zaštite od požara provodi se stegovni postupak.

V. NAČIN UPOZNAVANJA DJELATNIKA (OSPOSABLJAVANJE RADNIKA) S OPASNOSTIMA I OPĆIM MJERAMA ZAŠTITE OD POŽARA NA RADNOM MJESTU PRILIKOM STUPANJA NA RAD ILI PROMJENE RADNOG MJESTA, ODNOSNO PRIJE OBAVLJANJA ODREĐENIH RADOVA I RADNJI OD STRANE DRUGIH OSOBA, TE VOĐENJA EVIDENCIJE O TOME,

1. Osposobljavanje radnika

Članak 83.

Svi radnici Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek moraju biti osposobljeni za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara, spašavanje radnika, ostalih osoba i imovine ugroženih požarom sukladno Pravilniku o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenja požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom (Narodne novine broj 61/94.).

Članak 84.

Svaki radnik prije rasporeda na radno mjesto mora proći osnovno osposobljavanje u trajanju od minimalno 8 školskih sati na način i po programu utvrđenom Pravilnikom o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenja požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom (Narodne novine broj 61/94.).

Osposobljavanje radnika povjerava se onoj pravnoj osobi koja ispunjava uvjete za osposobljavanje i koja ima suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova za obavljanje tih poslova.

Članak 85.

Radnici koji uspješno polože teoretski i praktični dio osnovnog programa osposobljavanja iz prethodnog članka ovoga Pravilnika izdaje se uvjerenje o osposobljenosti čiji je oblik i sadržaj propisan Pravilnikom o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenja požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom (Narodne novine broj 61/94.).

Uvjerenja o osposobljenosti radnika čuvaju se u dosjeu radnika.

2. Upoznavanje radnika s opasnostima na radnom mjestu

Članak 86.

Svakog radnika koji prvi put dolazi na radno mjesto, Odgovorna osoba za zaštitu od požara ili Neposredni rukovoditelj je dužan upoznati s opasnostima glede nastanka požara i eksplozije na tom radnom mjestu i u njegovoj okolini te s poduzimanjem mjera zaštite kako ne bi nastao požar i eksplozija.

O upoznavanju radnika s opasnostima glede nastanka požara i eksplozije na radnom mjestu i u njegovoj okolini te s poduzimanjem mjera zaštite kako ne bi nastao požar i eksplozija vodi se evidencija.

Članak 87.

U slučaju premještanja radnika s jednog mjesta na drugo radno mjesto na kojemu su opasnosti i mjere zaštite od požara različite od prethodnog, s neposrednim opasnostima i mjerama zaštite od požara koje mora provoditi na tom novom radnom mjestu, dužan ga je upoznati Odgovorna osoba za zaštitu od požara ili Neposredni rukovoditelj.

O upoznavanju radnika s opasnostima glede nastanka požara i eksplozije na novom radnom mjestu i u njegovoj okolini te s poduzimanjem mjera zaštite kako ne bi nastao požar i eksplozija vodi se evidencija.

3. Upoznavanje radnika za rukovanje priručnom opremom i sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara

Članak 88.

Svaki radnik na svom radnom mjestu mora biti upoznat s korištenjem priručne opreme za gašenje požara, te sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara.

Osnovu korištenja opreme dobiva kroz osposobljavanje sukladno Pravilnikom o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenja požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom (Narodne novine broj 61/94.).

Na radnom mjestu s korištenjem priručne opreme za gašenje požara, te sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara upoznaje ga Odgovorna osoba za zaštitu od požara ili Neposredni rukovoditelj.

Članak 89.

Periodičnu provjeru radnika na radnom mjestu o korištenju priručne opreme za gašenje požara, te sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara provjerava Odgovorna osoba za zaštitu od požara ili Neposredni rukovoditelj.

U slučaju nepoznavanja korištenja priručne opreme za gašenje požara, te sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara na radnom mjestu, radnika se upućuje na dodatnu ili ponovljenu obuku.

VI. SLUŽBE I OSOBE ZADUŽENE ZA ODRŽAVANJE U ISPRAVNOM STANJU OPREME I SREDSTAVA ZA DOJAVU I GAŠENJE POŽARA

Članak 90.

U Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek je postavljena slijedeća vatrogasna oprema i sredstva za gašenje požara:

- vatrogasni aparati (broj, vrsta i raspored vatrogasnih aparata po prostorijama, tj. građevini, daje se u Prilogu broj II, koji je sastavni dio ovog Pravilnika).

Članak 91.

Obavljanje kontrole ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara obavljaju:

- Odgovorna osoba za zaštitu od požara,
- Neposredni rukovoditelji.

Navedeni radnici provode kontrolu ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara na način i prema uvjetima propisanih ovim Pravilnikom.

Članak 92.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara u sklopu kontrole ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara obavljaju sljedeće poslove:

- kontrolira ispravnost vatrogasnih sredstava i opreme za dojavu i gašenje požara, te opreme za spašavanje i evakuaciju;
- kontrolu rasporeda i ispravnosti sredstava i opreme za gašenje po pogonima i drugim radnim i pomoćnim prostorijama;
- kontrolu načina skladištenja i odlaganja materijala i roba na prostorima na kojima su smještene naprave za gašenje (ručni i prijenosni vatrogasni aparati, hidranti i sl.).

Članak 93.

Neposredni rukovoditelji obavljaju kontrolu ispravnosti opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara nužnih za siguran proces rada.

Neposredni rukovoditelj, prije preuzimanja smjene, obavezan je vizualno pregledati sve uređaje i opremu za dojavu i gašenje požara.

Utvrđene nedostatke na navedenoj opremi obavezan je prijaviti Odgovornoj osobi za zaštitu od požara koji mora osigurati otklanjanje u najkraćem roku.

Članak 94.

Ako Odgovorna osoba za zaštitu od požara ili Neposredni rukovoditelj utvrde da postoje ozbiljni nedostaci za siguran tijek rada i procesa rada glede ispravnosti uređaja i opreme za dojavu i gašenje požara imaju pravo prekinuti rad i proces rada.

U slučaju prekida procesa rada iz razloga navedenih u prethodnom stavku, dužan je o tome obavijestiti Dekana.

1. Vatrogasni aparati

Članak 95.

Održavanje ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obuhvaća redovni pregled i periodični pregled.

Članak 96.

Redovni pregled očevitom ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obavlja Odgovorna osoba za zaštitu od požara.

Redovni pregled ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obavljaju se najmanje jednom svaka tri mjeseca.

Redovni pregledi ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata u navedenim rokovima provode se sukladno članku 6. Pravilnika o vatrogasnim aparatima (Narodne novine broj 101/11 i 74/13).

O izvršenim redovnim pregledima ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata Odgovorna osoba za zaštitu od požara vodi upisnik.

Obrazac upisnika o redovnim pregledima ručnih i prijevoznih aparata daje se u Prilogu broj III, koji je sastavni dio ovog Pravilnika, a vodi se zasebno.

Članak 97.

Periodični pregled ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata obavlja pravna osoba, fizička osoba obrtnik ili stručna služba koji posjeduju ovlaštenje proizvođača ili ovlaštenog zastupnika vatrogasnih aparata za obavljanje poslova održavanja vatrogasnih aparata.

Periodični pregled ručnih i prijevoznih aparata obavlja se najmanje jednom u godini dana.

Sadržaj periodičnog pregleda ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata, ovisno o vrsti aparata, vrši se sukladno članku 10. Pravilnika o vatrogasnim aparatima (Narodne novine broj 101/11 i 74/13).

Odgovorna osoba za zaštitu od požara je odgovorna da vatrogasni aparati budu pregledani i nakon pregleda označeni odgovarajućim naljepnicama na način kako je to predviđeno citiranim Pravilnikom iz prethodnog stavka.

O izvršenim periodičnim pregledima ručnih i prijevoznih vatrogasnih aparata serviser vatrogasnih aparata vodi evidenciju sukladno članku 10. Pravilnika o vatrogasnim aparatima (Narodne novine broj 101/11 i 74/13).

VIII/ USTROJSTVO MOTRENJA, JAVLJANJA I UZBUNJIVANJA

1. Motrenje

Članak 98.

Svi radnici u sklopu radnih zadataka zaduženi su u svom djelokrugu i za motrenje pojave požara.

Svaki radnik dužan je odmah prijaviti **Neposrednom rukovoditelju** i/ili Odgovornoj osobi za zaštitu od požara svaki veći poremećaj ili uočenu opasnost od požara.

Odgovorna osoba za zaštitu od požara obilazi prostore Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek u svrhu preventivnih poslova zaštite od požara, kontrole, nadzora i motrenja.

2. Javljanje

Članak 99.

O nastanku požara u prostorima Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek javljanje se ostvaruje telefonom i/ili mobilnim telefonima:

- izravno vatrogasnoj postrojbi na broj 193, jedinstveni broj za hitne službe koji se koristi u Republici Hrvatskoj, na broj 112 i/ili Policiji na broj 192,
- Odgovornoj osobi za zaštitu od požara,
- Dekanu.

Svi radnici Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek ili druge osobe koje primijete neposrednu opasnost od nastanka požara ili požar u prostoru ili u neposrednoj blizini građevine Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek, dužni su bez odgode i bez obzira na veličinu požara odmah izravno ili telefonom obavijestiti Odgovornu osobu za zaštitu od požara i Dekana, a oni po potrebi vatrogasnu postrojbu na telefon 193, jedinstveni broj za hitne službe koji se koristi u Republici Hrvatskoj na telefon broj 112 i/ili Policiju na telefon broj 192.

Ukoliko ne mogu obavijestiti Odgovornu osobu za zaštitu od požara i Dekana dužni su sami obavijestiti gore navede službe.

Članak 100.

Prilikom dojava požara telefonom moraju se dati sljedeći minimalni podaci:

- što se dogodilo,
- gdje se dogodilo,
- ima li povrijeđenih,
- tko javlja,
- broj telefona/mobitela dojavitelja,
- što je događajem ugroženo.

3. Uzbunjivanje

Članak 101.

Uzbunjivanje radnika u Fakultetu elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek obavlja se u slučaju iznenadnog događaja (potres, požar, eksplozija i dr.) ili ratnih djelovanja.

U slučaju bilo kojeg iznenadnog događaja uzbunu treba prema propisanim znakovima za uzbunjivanje u Republici Hrvatskoj.

Zapovijed za uzbunjivanje daje, u pravilu, Dekan i/ili osobe osposobljene za rukovođenje evakuacijom i spašavanjem.

U građevinama na vidnim mjestima obvezno je postaviti jedinstveni plakat s prikazom grafičkih znakova za uzbunjivanje, sukladno Uredbi o jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje (Narodne novine broj 61/2016).

Uzbunjivanje se vrši telefonom, mobilnim telefonima i govorom, ručnim sirenama.

Članak 102.

Radnici i druge osobe koje su zatečene u prostorijama i prostorima gdje je nastao požar, dužni su bez panike napustiti navedene prostore.

Radnik ili osoba koja zadnja napušta prostoriju dužna je zatvoriti sve otvore (prozore i vrata) i na glavnoj sklopki građevine (požarnog sektora) isključiti električnu energiju.

4. Čuvarska služba

Članak 103.

Građevine i prostore Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek u radnom vremenu čuvaju, obilaze i nadziru radnici Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek.

VIII. DUŽNOSTI RADNIKA U SLUČAJU NASTANKA POŽARA

Članak 104.

Svaki radnik koji primijeti neposrednu opasnost od nastanka požara ili požar odmah će sukladno svojim psihofizičkim sposobnostima pristupiti otklanjanju opasnosti, odnosno gašenju požara, vodeći pri tome računa da ne dovede u opasnost sebe ili drugu osobu.

Ukoliko radnik nije uspio otkloniti opasnosti, odnosno ugasiti požar, odnosno ukoliko radnik to ne može učiniti sam, dužan je odmah obavijestiti ostale radnike, te obavijestiti Državnu upravu za zaštitu i spašavanje, najbližu vatrogasnu postrojbu ili policiju.

Prilikom dojave o nastalom požaru treba govoriti polagano i razgovijetno, te dati slijedeće podatke:

- što se dogodilo,
- gdje se dogodilo (lokacija, blizina većeg mjesta, grada, općine),
- ima li povrijeđenih,
- tko javlja (ime i prezime dojavitelja),
- broj telefona/mobitela dojavitelja,
- što je događajem ugroženo:
- osobe, životinje, imovina ...,
- infrastruktura (plinovod, benzinska postaja, industrijsko postrojenje ...),
- parkovi (nacionalni park, park prirode ...);
- sačekati povratna pitanja dežurnog osoblja (ima li još pitanja i potvrdu završetka razgovora).

Članak 105.

Prije napuštanja radnih prostorija i početka gašenja požara svaki radnik na svom radnom mjestu mora:

- spriječiti nastanak panike prilikom izlaska,
- isključiti električnu struju,
- zatvoriti prozore i vrata (spriječiti dotok kisika).

Članak 106.

Nakon završetka akcije gašenja požara Odgovorna osoba za zaštitu od požara zajedno s voditeljem akcije gašenja dužan je:

- na mjestu požara osigurati dežurstvo u potrebnom vremenskom trajanju radi sprečavanja ponovnog požara,
- osigurati dežurstvo na mjestu požara do dana, ako je požar ugašen tijekom noći,
- dežurnom tijekom dežurstva osigurati potrebnu vatrogasnu opremu i sredstva za gašenje požara.

Članak 107.

Upotrijebljenu opremu i uređaje za gašenje požara potrebno je odmah dovesti u ispravno stanje i spremati na određena mjesta.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 108.**

Odgovornost radnika ne može se isključiti za obveze u primjeni i provedbi zaštite od požara u Fakultetu elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek a koje su utvrđene ovim Pravilnikom.

Članak 109.

U slučaju nesuglasja u provedbi ovog Pravilnika pravo tumačenja ima Dekan.

Članak 110.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika donose se na način propisan za njegovo donošenje.

Članak 111.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek.

Dekan

Prof. dr. sc. Tomislav Matić

Ovaj Pravilnik zaštite od požara objavljen je na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek dana 31. siječnja 2024. godine te je stupio na snagu dana 08. veljače 2024. godine.

Tajnik

Marijana Širić, dipl. iur., univ. spec. publ. admin.

KLASA: 011-01/24-02/00001
URBROJ: 2158-80-09-24-00003
Osijek, 31. siječnja 2024. godine

P R I L O Z I

PRILOG	I	-	RJEŠENJE O RAZVRSTAVANJU U KATEGORIJU UGROŽENOSTI OD POŽARA
PRILOG	II	-	RASPORED VATROGASNIH APARATA
PRILOG	III	-	PLAN I PROGRAM REDOVITIH PREGLEDA VATROGASNIH APARATA
PRILOG	IV	-	DRUGI PROVEDBENI PLANovi ZAŠTITE OD POŽARA (Plan evakuacije)

Prilog I - RJEŠENJE O RAZVRSTAVANJU U KATEGORIJU UGROŽENOSTI OD POŽARA

Radni i pomoćni prostori Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek, Kneza Trpimira 2B, 31000 Osijek su razvrstani, sukladno Pravilniku o razvrstavanju građevina, građevinskih dijelova i prostora u kategoriju ugroženosti od požara (Narodne novine 62/94 i 32/97).

Prilog II - RASPORED RUČNIH I PRIJEVOZNIH VATROGASNIH APARATA

[illegible]

Prilog III - PLAN I PROGRAM REDOVITIH PREGLEDA RUČNIH I PRIJEVOZNIH VATROGASNIH APARATA

Građevina, prostorija i/ili prostor smještaja aparata, tipa aparata i rok pregleda						Činjenica koja se utvrđuje redovnim pregledom				
Prostorija (prostor)	Tip aparata i tvor. broj	Datum redovnog pregleda	Datum periodičnog pregleda	Naziv servisera	Serijski broj evidencijske naljepnice	Označeno st, uočljivost i dostupnost aparata	Opće stanje aparata	Kompletnost aparata	Stanje plombe zatvarača, odnosno, ventila	Druge radnje

Voditelj upisnika:

Prilog IV – DRUGI PROVEDBENI PLANOVİ ZAŠTITE OD POŽARA

(Plan evakuacije)